

Nr. 28.

Brasovu,

5. Aprilie

1861.

Gazetă esse regulată de 2 ori, si
Fóiea ună data pe săptămână, ad.

Mercurea și Sambat'ă.

Pretiala loru este pe 1 anu 10 f.,
pe diumetate anu 5 f. austr. inla-
intrulu monarhiei.

Pentru tieri straine 7 f. 50 cr. pe 1

sem., si 15 fr. pe unu anu. Se pre-

númeră la tóte postele c. r., cum

si la toti cunoscutii nostri DD.

corespondenti. Pentru serie „petit”

se ceru 8 cr. val. austr.

GAZETTA

TRANSSILVANIEI.

Dreptulu de alegere la sasii din Ardealu.

Pe candu ne apucam se scriem acestea, restaurarea reprezentatiunilor comunale si a magistratului in pamentul regescu*) decurge ne'ncetatu. Intr'aceea publicul din afara, carele nu avu a face niciodata nici cu institutiunile sasesci, are curiositatea de a sci, ca dupa care legi si dupa ce instructiuni se restaura auctoritatile si judecatoriile vechi. Legile dupa care se guberna sasii ne sunt cunoscute, din contra instructiunile pe care le va fi adusu Dn. baronu de Salmen dela Viena in calitatea sa de comisariu restauratoru, sunt unu secretu pana in momentul acesta.

„Prudentes et circumspecti,” intielepti si prevedetori, este o parte a titulaturei vechi oficiose carea se dă pana acum sasiloru ardeleni. Se pare ca densii isi propusera si astadata a justifică si pastra pentru sine acea titula frumosă. Intr'aceea romaniloru nu le pasa atata de titulature, ci loru le pasa de reconstituire si de realegeri.

Jus publicum seu magna charta a sasiloru este diplom'a ce se dice a fi castigata pe sam'a loru dela Regele Andreiu II pe la a. 1224, a carei insa autenticitate multi o au trasu la indoiela; intr'aceea ea a fostu recunoscuta de catra alti regi. Jus privatum alu sasiloru se coprinde in asia numitele statute din dilele lui Stefanu Batori (1583); eara unu felu de regulamentu administrativu au ei in punctele regulative intarite pe sam'a loru de catra Imperatulu si Regele Franciscu I in trei restimpuri si adeca la a. 1795, 1797 si 1805; eara — in privint'a romaniloru locuitori in asia numitulu fundus regius in numeru mai bine de 240 mii suflete alaturea si impreuna cu 175 mii sasi, esista, iatre altele unu decretu gubernialu din 22. Noembre 1821 Nr. 361/1820, a carui citire te sageta la inima si la ficati, din cauza ca priu acelasi se demanda, ca romanii se fia tractati in acestu pamentu inca totu ca straini si venetici. Apoi eata ce a potutu intielege Maiestatea Sa Imperatulu candu a demandat bar. Keméuy, ca se ingrijesca a se face in Ardealu schimbari afundu taietore — „tief eingreifende Veränderungen.”

Pentrucá se potemu judecă, ce felu de schimbari afundu taietore aru trebni se se faca la restauratiunile din fundulu regescu, se cuvinte a premite mai anteiu de tóte, ca in acelu pamentu pana la an 1848 nu a fostu priimitu nici unu romanu la functiuni publice si nici chiaru intre representantii comunali, firesce, pentru ca romanii era priviti si tractati ca straini si suferiti in patria loru. Doue exceptiuni le retacemu inadinsu, pentru ca priimirea urma numai dupa unu procesu indelungu si cerbicosu, adica prin sila. Mai departe lipsesce ca se cunoscemu modalitatea alegeriloru chiaru din punctele regulative. Spre acestu scopu vomu produce aici respectivii §§-i in ambele limbi, precum urmeza, eara apoi ii vomu lasa in apretiarea publicului.

Aus den Regulativ-Punkten von 1795, Theil 1.

§ 2. Die Communitäten haben aus dem Vormunde der Gemeinde, welchen sie selbst aus ihrem Mittel wählen werden, und aus einer für jede Gemeinde bestimmten Anzahl Bürger, die ebenfalls durch die Communität selbst, ohne allen Einfluss des Magistrats zu wählen, sodann aber in Gegenwart des Magistrats sowohl, als auch der Communität selbst, in die gewöhnliche Eidespflicht zu nehmen sind, zu bestehen. Die Communität wird jedoch verpflichtet sein, bei der Auswahl ihrer Mitglieder, auf wohl possessionirte und von ihrem ruhigen und guten sittlichen Beitragen bekannte Bürger, den vorzüglichsten Bedacht zu nehmen.

Aus den Regulativ-Punkten von 1797, Theil 2.

§ 1. Obwohl durch den 2. § der vorgegangenen Regulativ-Punkte das für gesorgt worden ist, daß die erwählten Communitäten ihre abgängigen Mitglieder ohne allen Einfluss des Magistrats wählen sollen, so setzt diese Vorschrift es voraus, daß diese Communitäten ansfordert, so wie dieselben von Altersher konstitutionsmäßig bestanden, aus den Vorstehern der Künste und der Nachbarschaften, sodann aber die übrigen Mitglieder ebenfalls, wie von Altersher, aus den dazu Zutritt habenden freien Künstlern und Literatis, welche letztere unter dem Namen Honoratorium bekannt sind, organisiert sein müssen.

§ 4 bestimmt, daß keine Individuen, welche mit einander in auf- oder absteigender, oder Collateral-Linie als Brüder und Schwäger verwandt sind, zur Anstellung mit einander gelangen, ja auch bis in das dritte Jahr einander nachrücken sollen. (Vergl. auch § 6 von 1797).

Aus den Regulativ-Punkten von 1805.

§ 5.... Die dermalige Restauratio aber hat also vor sich zu gehen, daß fürs erste die Genanthäften in den Städten und Märkten durch die Künste und Nachbarschaften aus wohlbegüterten und durch einen anständigen Lebenswandel bekannten Individuen gewählt werden. Nach vollzogener Wahl aber von denen, aus den Mitgliedern der neuwählten Communität mit Einvernehmen des Herrn

Din punctele regulative dela 1795. Part. I.

§ 2. Comunitatile vor consta din oratorulu comunue, pe care'l u voru alege ele in seale din midiloculu loru, si dintr'unu numeru de concetatiuni determinatn pentru sciacare comuna, carii earasi se alegu prin insasi comunitatea fara nici o inriurintia a magistratului, apoi trebue se depuna juramentulu in fața magistratului si a comunitatii. Totusi comunitatea va fi indatorata a fi cu cea mai deaproape consideratiune, ca se aléga de membrii ai sei concetatiuni cu avere de ajunsu si cunoscuti de o portare liniștită, buna si morală.

Din punctele regulative dela 1797. Part. II.

§ 1. De si prin § 2 alu punctelor regulative precedinti s'a pre-ingrijit, ca comunitatile alese se'si implinesca locurile sale vacante fara nici o inriurintia a magistratului, totusi acestu regulamentu presupune, ca acestea comunitati trebue se sia organisate, din capulu locului pe temei constitutionalu, cum a fostu din vechime, din autistii corporationilor si ai vecinatilor, apoi ceilalti membrii totu ca din vechime, din omeni de arte libere si din literati, carii au intrare libera si carii acesti din urma sunt cunoscuti sub numirea de Honoratores.

§ 4 decreta ca, individi de aceia, carii sunt rudiți in linia suitorere seu pogoritor, seu colaterală ca frati si ca cununati, nicidcum se nu sia aplicati in deregatorii unii cu altii, ba nici pana in alu treilea anu se nu succeda unii altora. (Alatura si § 6 din a. 1797).

Din punctele regulative dela 1805.

Din § 5..... Restauratiunea de acum va decurge asia, ca mai anteiu corporatiunile si vecinatatile din cetati si orasie voru alege pe comunitati dintre persoane cu avere destulă si cunoscute de o viétia cuviósa. Eara dupa implinirea acestei alegeri se va alege cu majoritatea voturilor oratorulu seu epítropulu comunue dintre mem-

*) Aceea ce sasii numescu pamentu sasescu, chrisóvele vechi si noue numescu Fundus regius.

Gomes durch mich zu candidirenden Individuen durch die Stimmenmehrheit der Wortmann oder Gemeinde-Bormund bestellt werde.

Wenn die Genantschaft auf diese Art vollzählig bestellt sein wird, so wird die Wahl des städtischen Magistrats, oder der Senatoren erfolgen, von denen in einigen Städten der Stadthann, zu Kronstadt aber der Stadthauptmann gewählt werden wird. Ist dieses geschehen und der Magistrat gehörig introducirt, so sind die Deputirten der Märkte und Dörfer des betreffenden Stuhls oder Districts zusammen zu rufen, welche in Städten zugleich mit der städtischen Genantschaft, in kleineren Stühlen aber mit den Deputirten der Marktgemeinde, die Wahl der ersten Beamten vornehmen werden.

Zu einer jeden, der zu restaurirenden Stellen werde ich mit Einvernehmen des Herrn Gomes der sächsischen Nation, drei Individuen candidiren.

Nach § 6 werden die Stellen der Notare und der Fiscale durch Kandidation von Seite des Magistrates und Ernennung vom Gomes besetzt. Den Allodialperceptor wählt die Comunität mit dreien ihr vom Magistrate vorzuschlagenden Individuen.

Pap Augustinu in „P. Napló“, „Hirnök“ si Directoru Marosán Jakab úr.

„Пешти Напло“ єсъ да лятоиъ Dn. Августинъ Попъ къ въл артиклъ, дн каре дъ сватъ магирилоръ, ка вълъ динтре жропалеле Клажене съ се деа афаръ жъшътате ротъпеште ші жъшътате вългъреште ка скопъ де а рекопънце, релъмина ші рејтъка прін жърпалістікъ ініміле ротъпілоръ, ка днфъндъссе съпътъ Алдашалъ чеъ богатъ алъ мібертьцій ші фръдіетъцій mariare съ ціе вна ка еі дн віно ші дн ръз.—Форте біне, къндъ ал аве ка чіе се та поці днцеленеце.

Домніле Папъ Августинъ ші чеймалді де опініонеа Itale! Mi се паре къ жърпалеле ротане нъ пътai чеъ din Австроіа, даръ ші чеълае din Прінчіпate аж фостъ чеъ din тъле, каре аж днтиесъ тъна de фръдіетате не тортъ ші відътъ вецилоръ mariari, ші пептъра ка се съ путь реаліса ачеста, ротъпвлъ аж ші арътатъ ші добедитъ, каре е кале чеа таі сеќръ, я ачеста ші дн вецилоръ, ачеса е сінгъръ пътai егала дндрептъціе політікъ національ а ротанылъ альтътра, еръ нъ съпътъ съпрематія літвей mariare. Декъ Domniavbstrъ тоці къді въ ціпеці таі съфътоші съд днпъ преділопчіеа Dv. таі окоші, — нъмі пасъ, ренегаціи орі перенегаці, вреаді се пактаці пептъ паціонеа ротанъ о фръдіетате егаїъ ка сервілютълъ, каре о ведемъ din фантъ піпътіе къ в дінта, е хлітма тегъ а фръдіетъцій mariare, апоі фіні сеќръ, ка ротанылъ літвей ачеста нъ ві о путь прічепе, пічі къ о ва прічепе дн вецилоръ, кіаръ ші къндъ днса „Газ. Трансіланіе“, жърпалъ днкредетеі лаі ар' да тъна ла о асеменеа фръдіетате Iспінъ. Дечі лації лақрълъ кът е, ші кът се огліндезъ елъ дн фантъ, ші нъ пътai дн ворбеле чеъ голь. Коштъ, Тірі, Клапка ші Телекі Ласло доръ съпът таі mariari de кътъ ротанії mariari, ші еі днкъ къпоскъ пъкателе че ле аж комісъ mariari фантъ ка ротанії кіаръ ші дн ажстареа лецеі din 1848. Коштъ зіче, „къ de n'аръ фі фъкътъ елъ ербреле фантъ ка паціоналітъдіе као леаі фъкътъ, астъзі n'аръ фі сілітъ се ворбесъ про domo Ծнгаріе дн Гласковъ.“ Клапка дн адреса кътъ жърпалеле Ҫарциене, — каре астъзі штізі ші de с'ар днтрепнпе ші търіл кінезі воръ таі шті ші таі біне тendinge съпрематістіче але mariariлоръ фантъ ка паціоналітъдіе ші таі вѣртоодъ ка ротанії, — дн обіектълъ подрептъціеі ісраелілоръ ръшинатъ de вълъ Ծнгъстімі ші ръчині ало лецилоръ din 1848 зікъндъ, „къ къпіндъ пеште ретъшіде днвекітъ“ — въ ескъзъ фала голь отраіца вълъръ din 48, кіаръ ка крідинці, къ доръ ве'ці фаче вълъ ші ачеса лакъпъ. Хеі! францілоръ, еї зеѣ къ ашъ чітітъ таі тълтъ жърпале ші програме de кътъ по къді пері амъ не капъ, ші тогші къ туте, къ лецеі din 1848 н'а фостъ ші нъ е, пічі къ ва пъті фі дн пленітъдінеа еї апроверять врео датъ пічі de рецина Англіеі, пічі de Napoleonъ, пічі de рециеа Італіеі днвъ професіонеа de крідинці а лаі Квіні, къ атътъ таі пъдінъ de поі чеі къ inima дн гарь. Ші тоішіл зікъ, вічі кіаръ дн memorіалъ реномітълъ D. Фр. de Deakъ н'а ат четітъ піміка десяре ачеса, къ еа ар' аве таі дефекте, ші къ квтаре ші квтаре параграфъ ші арт. кафтъ се ретъпн' октроатъ спре а н'а подрептъці ші дншътъпн' днфърціреа паціонілоръ; — съд декъ а'ці вртъ а въ тътъе атбідіонеі, ка пътai dieta ка сінгъръ компетентъ се фактъ скімбърі дн лецеі din 1848, чеъ пъдінъ а'у фі тръбвітъ а въ віта пріптуре деуете ла аплікареа ачелоръ ръчині de параграфі ескісіві ші съ н'а въ фіні пъсѣтъ днкордърілоръ din респічірі а въ ціні ші ла реставръчніе комітателоръ пътai de спіртълъ лоръ, ка де вълъ авреа а съпрематіе престе поі ші а ескісітълъ тъндъне kalea ка балтаце ла фръдіетъці, де а не пъті трътіе ла dietъ върбаций пошті чеі de днкредете, каре съ въ турне вінъ квратъ, ка времъ ші кътъ пътітъ а не днфърці. Хеі! таре не доръ пре поі тоді, къндъ о тъпнъ de mariari дн Карашъ, Темішъ, Apadъ, Біхоръ, Сатмаръ шчя. н'а авръ атъта поблецъ de inimtъ, днкътъ се вреа ші еі чеъ пъдінъ днтр'вілъ комітатъ, доръ, а конфікті, ка съ се

brii de nou alesei comunitati, pe carii insa i va candida grafulu na тиунії (cate trei).

Comunitatea fiindu acum in modulu acesta complinita, urmeze apoi alegerea magistratului cetății său a senatorilor, dintre carii în unele orașe se alege funogiul, eara in Brasovă capitolul cetății Intemplanduse acesta si magistratul fiindu introdusus după cuviintia apoi trebuie se se conchiame deputatii oraselor si ai satelor, din respectivele саune său districte, carii in cetati dintr'o dată cu comunitatea cetățea, eara in scaune mai mici cu deputatii comune orașene voru intreprinde alegerea functionarilor primari.

La fiecare oficiu ce este să se restaură, comisariul regescu in cointielegere cu d. grafulu natunii candidă trei individi. . .

După § 6 posturile de notari si fiscale se impletesc prin candidatiune din partea magistratului si prin denumire de catre comite. Perceptorul alodial se alege de catre comunitate din trei candidati ai magistratului. —

ревенескъ ші ротъпвлъ вълъндъ, къ аре вълъ кътълъ дн каре 'ш путь ші елъ десволта пертънекатъ de съпрематіе літвей віеца са політікъ паціональ, ка съ конкірэ ші елъ ка глоріе ші кврапів neamenіпцатъ ла котвна ферічіре а патріеі котвне, вълъндъсе къ а ажкпсъ актъ днпъ атъта асвпріре din веакврі чеъ пъдінъ ла вълъра сперандеі, къ ші елъ аре кътъ de пъдінъ квълътъ ші обіектъ пептъ фръдіетате ка mariari ші къ н'а се таіе totъ фірлълъ крідинціе днпъ сінчерітатае лоръ, къ н'а не воръ таі прів de събордінаці дн дрептълъ егалітъці пічі одатъ.

De кътъ орі се въ таі репецимъ, къ ротанылъ н'а въ e днштънъ, ка ротанылъ се'пвоіеште кіаръ ші ка о парте din спірітълъ лецилоръ din 1848, къ елъ н'а e контрапів пічі ла вълъ феілъ de віро ка mariari, н'а; елъ веде преа біне перікълъ чеі аменіпцъ ші лаі ші mariariлоръ din тоте пърділъ ка днгіціре, дектъ н'а воръ ціпіе ка тоділ вна; пічі вълъ ка ротъпвлъ н'а съферілъ атъта пічі din партеа славістълъ, ка ічі не аж съпрематіаті сърбіи ка лецеа, пекъндъ mariari аічі, полопії дн Баковіна, руши ші гречій дн Прінчіпate не аж днфіптъде атътеа орі пътпарвлъ дн віеца паціональ, де каре пътai таі ері окъпаръ Фракії пошті din прінчіпate пътai ка ажторблъ сінчіатіе расы ротане апъсene ші поі de аічі съптомъ днсье ші азі аменіпцаци дн ексіотингъ постъръ паціональ політікъ кіаръ прів лецеа din 48 чеа decnagionalісітъбре, ші н'а ведемъ, дектълъ аргументе а контрапро, ка mariari врѣл а не intinde тъна de амічі адеверааді. Амічідіа е сінгъръ інімъ че локвеште дн дъбъ корпірі; днкордацівъ дарі Dвостъръ, каїръ въ ціпеді таі політічі, де не къштігаці гарандіелъніеі адеверате амічіді дн діета de фадъ, днтр'о леце фіндаменталъ ші апоі веді ведеа, ка ротанылъ ка ротанылъ кофіндрептъціт днпъ тоте ва контрібі чеъ таі таре трібвітъ съпътъ opizontъ... пептъ котвна ферічіре а патріеі ротане ші пептъ веквіре ачестеі амічіді дн контра оркъроръ віфоре аменіпцъбре. Скотеі гарандіе пешовътъбре, нееластіче ші атвпчі п'авеіді ліпсъ de въ сіроче пъпілъ ка жърпале віліпгве, ка днпептъціеа вълъ о прічепе ротъпвлъ ші din літвей тврческъ.... Дечі Domnіlor н'а въ таі останілъ ка сервіціе днзедарпіче, че декъ вреаді с фачеци вълъ біне пептъ паціонеа ротанъ, літвріді таі біне опініонеа францілоръ mariari decpre ротъпн' ка 'с'д ка тълтъ таі патріоді ші таі ізвіторъ de пътъпвлъ паштереі сале, де лібертате констітюціональ, де о егаль фръдіетате, дектълъ ка съ вреа віса de реакціоне, op de deceptaціонеа днтереоълоръ котвна паціональ ка mariari ші къ н'а ротъпвлъ че mariariлоръ ка атвіді таіеа съпрематістікъ не інстрінсъз ші не ва днпінціе дн вълтіел десперъчни. De ачесте le дескоперіді ipin жърпале лоръ, ка н'а тъніе поітъпне се въ kondamne сервіцілъ че ле фачеци фір а фі провокаці de поі, къчі доръ атъта totъ кріеді, ка ротъпвлъ днкъ I таі плаче а фі ліберъ, дектълъ апъсатъ. (Ba үрта.)

Алецереа аблегацілоръ дн комітатълъ Темішвлі.

Finea lui Martisoru 1861.

Алецереа аблегацілоръ la dieta вълъръ а декврсъ д ачестълъ комітатъ дн 26. але кэр.

Прівіндъ ла абсолюта таіорітате а ротъпвлъ din ачестъ ко мітатъ, пътіамъ аштента, ка партеа таі таре а аблегацілоръ di ачестълъ комітатъ съ фів ротъпн'. Прівіндъ таі departe ла дн флькърълатъ зелъ паціональ, кае тріпішіи ротъпн' я'зі таніфосътъ ка окасіонеа реставръреі ачестълъ комітатъ, пътіамъ преевопн' ка алегъторіи ротъпн' 'ші воръ ціпі de detorіпці, а атве аблегаці ротъпн' ка сімдемінте паціонале котвновате, дела каїръ с поітъ аштента, ка дн діетъ воръ репресіята інтересе паціоне сале ка търів ші ка demнітате, ші воръ пъзілі ка енерці, ка дн социеа ші фірфъціреа філгре ротъпн' ші mariari съ се фітиме ieze ne прінчіпіе адеевърате егальтъці паціонале.

Interviuna ротъпн' din ачесілъ комітатъ 'ші а фъкътъ deto рінда, ші дектълъ алецеріле п'а'зі автълъ реслататълъ дорітъ, каїса е

къ попорял пострът яз ліпсітъ дн че се таи тъмте мокрі ажуто-
рівля преодіті, каре таи къ сътъ дн комітатъ Тимішіанъ п'я
пътъ пътъ аотъ зі девені ла къпоштіца, къ інтереселе рошъне
таи біне съ потъ репресжата пріп върбаді де аі неамвді рошънъ.
Не п'яре днсе біне а пътъ сплне, къ отъ днвъцатъ днтр'пї
преоді рошънъ а къпоште ші атарі върбаді, каре днсемпътіа
днтр'пїръръръръ о къпріндъ дн тойтъ естепсівна са, ші каре
деля ачееа, че одатъ аз къпосквтъ къ е спре въпвді ші фолосв-
лі неамвді се, въ с'ар' абате одатъ къ каплі. Ачесті преоді
воръ фіче тутъдеяна опоре пътеві ші неамвді рошънъ, ші по-
порял рошънъ се ва хіта тутъдеяна ла джнші, ка да аdevъраці
сеі днвъціорі ші воіторі de біне.

Съ фітъ днсе ші днрепу ші съ сплнетъ, къ, віеда консті-
тіціоналъ фіндъ чево п'я постъ попорял постръ ші преодітіа
лі, тауді п'я с'аі штітъ фолосі де тоте ачелеа тіжлобе, а къ-
рора днрепедея алегъторіоръ, парте а се седвче de аномісівіле ачелоръ че аспіраці
днвъ днрепедея алегъторіоръ, парте а се персвада de маці-
тратвалісій конітатълъ, каре дн комітатъ Тимішіанъ таи тътъ
декътъ алтъ вънда аз днфлвіцатъ ла алецеріе аблегаціоръ, че
попорял рошънъ яз ліатъ ка о деміндъчкне din партеа таи ма-
ріоръ се, парте еаръ а се коргтне din партеа челоръ че аспі-
рація аблегаціе ші дн спеціе а комісіонаріоръ ачестора.

Черквъ de алецеріе Бечкерськъ-тікъ. Аічі с'аі алецій фівлъ
домініоні de пътънъ din Ходоній, къ пътеве Manacoï de але-
гатъ. Газета шагівъ din Тимішіора лі пътевъ днтр'е аблегаці
рошънъ аі ачесті конітатъ, днкътъ п'я пошъ къпосквтъ днсе але-
свілъ, деші е de паціоналітате мацідо-рошънъ, п'я воргешто ро-
тънеште, п'ячі къпоже деокамдатъ ліпселе ші требвіцеле ро-
тънпіоръ (тірформація. Р. —). Контра-кандідатъ лі, аз фостъ
съ фі, къпітаплъ орашіанескъ алтъ Тимішіоре D. Чермена, каре
аре таре популарітате днтр'е рошъні din преціврълъ Тимішіоре.
De че с'аі ретрасъ D. Чермена dela kandidare, п'я не е къпос-
квтъ, dela джнсвлъ каре дн апій 1848 ші 1849 а фостъ въпвді
din върбаді de днрепедея аі паціоні рошъне, съ пътъ дн апій
1861 въшента таи таре зелъ п'ягръ трёба постъ паціоналъ. Е
фіртосъ днрепедея попорялъ, днсе п'ята дн каєрі моменто-
се, къндъ съ лакръ decupre сбртіа попорялъ, съ аdevъреште, къ
чіне терітъ днрепедея ачеста. Алегъторій аз фостъ таи таре
парте рошънъ, днсфлещіреа ла преоді ші алегъторій рошънъ п'я
ліпсітъ, ші ера дншінъ провабілітате de алецеріе, дакъ п'я
зінанітате, пріп таіорітате вогрілоръ. Алегъторій аз венітъ
трактаци ші оспътаді кътъ съ каде акась. —

(Ва үрта.)

TRANSILVANIA

Брашовъ, 16. Апріле. Мішкърі констітіціонале.
De треі зіле днкобе прішірътъ ка п'я одатъ таи тълте штірі
ші інформъчкні decupre тішкъріле констітіціонале din Ільврълъ
патріе, еаръ п'яте din Алба-Іслія, Дева, Зіатна, Аїздъ, Трпда,
Клажъ, din комітатъ Добъче, din сасо-рошъніе dela Себешъ,
Оръштия, Сібій, Mediaшъ. Е преоте п'ятицъ а дескіе дн къвітіе
п'япіе днкордътореа актівітате че се decвoltъ дн сінвдъ челоръ
трєи елемінте паціонале din Apdealъ; еаръ ачела каре ар воі съ
ne dea o idee кіаръ decupre актівітате върбадіоръ рошънъ ші
decupre алтъ лоръ квраціе серіосъ, дентермінатъ, kondісъ п'я de па-
тітъ, чі de o конвіціоне таре ші пеклътітъ, ар' требві. съ аівъ
дн аdevъръ кондеіалъ въні історікъ цепіалъ. Четіторвдъ кареле ар
траце ла дндоіель ачестъ асерціоне съ біневоіеекъ а остеі къ
поі п'япіе 'п' квітіа челві тъпте de оптъ таі үрше, de вънде съ
архіче о къвітътъ стржлъ ждекътъ престе тотъ патріа по-
стръ, съ прівбскъ ла ачестъ лвпъ цігантікъ а спірітелоръ,
съ admire totъ одатъ днтр'е фіорі къпіліа dicpropордівне а п'я-
теріоръ.

Къте вна сътъ п'яте аристократіче історіче въгврещті, еаръ
фацъ къ ачештіа къте дозежеі твітъ треізечі рошъні de кепачі-
тате чеі таи тауді фіръ п'яте історікъ de фамілія. Чеіа къ
апій 1848 Маі 31 — прокітареа въні din Apdealъ ка днгврі-
я — чештіа totъ къ апій 1848 днсе 15. Маі zioa дескі-
депії адкъррі паціонале din Блажъ п'я філамреліе лоръ. Чеіа къ
о реторікъ ші dialektіkъ рафінатъ, demп de zіале Птоломе-
лоръ, чештіа п'ята къ о лоцікъ сімплъ, днсе сферітътъре.

Днкобе о чётъ п'ятъръсъ de патрічії еасі фірте біне дісчи-
піліпіді дн політика лоръ традіціональ, сепаратістікъ ші тутъдеяна
фаталь п'ятръ ачела, каре п'я ва шті оéдъ съ о днфрвтіе къ
тъпъ таре ші къ брацъ днпілтъ, сеé съ єсъ тішпврів din калеа
еі чеі тіштевісъ; еаръ фацъ къ ачееа п'ята о політикъ інсінк-
тівъ ші пріотіреа дн сінвдъ релечіоі de днтр'е ші днрептате.
(Оръштия, Себешъ, Мірквреа.)

О лвпъ обстіпать, червікось, п'япірервпъ, п'ядормітъ пасъ
din пасъ, врпъ de врпъ, п'ятръ въпъ теренъ, п'я кареле рошъні
яз н'ярдітъ din секлі. Naintarea каєсі днрептате е фірте греа,

къ тоте ачеста рошъні днлкъ п'я впъ п'япітъ п'ярдітъ
япіга. Еі днсъ аз къштітатъ п'япъ ачі таі п'япітъ. Н'ямаі къ
н'ягері с'праотепешті се п'яте фіче таі твітъ. —
Еаръ стадіалъ ла кареле въ ажюпі ші впіл ші алді? Еа-
тълъ днвъ а постъ опікікне. —
Днгврілъ дрделені къ кътъ се апроніе de рошъні, къ атътъ дн-
чепъ съ реквбосъ дрептатеа каєсі лоръ.

Cacії се въдъ констіріші а чеде ічі коло, днсе п'ята ла
форца днтр'пїръръръръ. —
Рошъні прішескъ кътъ ла се dъ, n'apola днсе do zi le есте:
Дрептате перфектъ. —

Днгврілъ съпт преа дентермінагі, ка таі п'яйті de a се
deckide діета дн Apdealъ, дн adsp'p'ile de комітате ші di-
стrikte с'ші трéкъ ла протоколъ в'їнда з'панишъ de a penoi в'ї-
vnea din a. 1848.

Рошъні съпт асемпіа de t'erm'inaції, ка къ ачееаш ока-
сівне с'ші трéкъ ші еі ла протоколъ апій 1848 алтъ лоръ, съ
претінпъ таі т'їтівъ ревісіонеа т'їтіроръ лециоръ трапсілаве ші
релатіві десфінп'а лоръ яічі акась, днлокаеа къ ателе в'їн-
ші рациональе, ревісіонеа ші а леїї пошъ в'їраріале, кареа се
п'яте „ледеа Domnіlorъ.“

Таі аdevъраді рошъні съпт впіл ла фівіса лоръ: „N'я боітъ
лівертате indib'edalъ фіръ лібертате персонъ.“

Таі рошъні къпоскъ, къ паціоналітате фіръ літвъ
есте о сатіръ а отеніші, таі о сплпъ ачбата дн г'яра таре,
еаръ въгврілъ о реквпоскъ.

А къліва літва ші паціоналітатеа есте ші ачеста впд фелъ
de кълтъ дннізіеіскъ; въгврілъ п'ята се шіръ, къ рошъні алтъ а-
жунішъ фіръ штіреа лоръ ла ачестъ къпожтіца de cine demп de
паціонітате челе таі п'яйті.

Таі рошъні съпт стръбътвді de фоквлъ с'впітъ алтъ лівер-
тъдії констітіціонале.

Таі воіескъ днрептате, еаръ п'я градішъ.

Сервілістілъ а дісп'рэтъ, demпітатеа серібсъ ші днпіп'тіоре
de върбаді лівері п'яшеште ла шіжлікъ.

Днгврілъ ле плаче ачестъ пошъ атітвдіне а рошънілоръ, de
ші п'я о сплпъ п'е фадъ, саоілоръ п'я ле п'яче.

Еаръ програма тішпврілъ п'ятръ рошъні есте:

1) Протестъ кътре днпілта кътре п'ятръ тоте перегларітъ-
ціліе кътре се воръ фі днпілтілітъ ла рестаўръчкніа коміпелоръ
ші офічіолателоръ din п'ятънілъ рецескъ.

2) Ne'ndestvlarеа къ іпстр'к'ївіле date, префекцілоръ de
шіпіткъ.

3) Черереа de конгрегаціоні ціп'ятале днтр'е днпіл
леслъ лециі dela 1791 къ прітіреа пе л'їпгъ повілі а т'їтіроръ
опорадіорълоръ ші преоділоръ, кътъ ші а днштадіоръ коміпіал.

4) Тречерера дн пріотоколъ днпіл конгрегаціоні фік'рві конітатъ
с'еé скавпъ din Трансіланіа а т'їтіроръ конклюселоръ паціонале
din 15.—16. Маі 1848 ші din 13.—16. Іанваріа 1861 (каре се
потъ форміла пе скртъ скод'п'ае din респектівле пріото-
к'обе). —

5) Пропорціоне дн тоте днтр'е днпілеслъ п'япітвді 4 din
Supplex libellus dela 1791, ші дн спірітвді конферінціе dela
Сібій. —

6) Шіпіткъ оріче касъ діетъ дн Трансіланіа.

7) Дн каєсі de a п'я се потеа редескідіе dieta трапсілаве
конгресъ паціоналъ п'ятръ таі рошъні. —

Б.

Ла Кохалтъ (Rupea, Rupes.)*) Кредемъ къ съпіті
лікоіді de върбаді дн ачелеа п'ярші, прекамъ ші къ реоргапісъ-
чкніа въ аштіштъ п'япітіці; по днсъ каріл прівітъ de таі
тауді апій къ профіндъ днрептатеа с'пілітескъ ла п'япісареа къ каре
б'їніл таі авдії din ачелеа скавпъ с'аі портатъ кътъ шкіле ші
кътъ еі с'еé п'я воіа а'ші da локъ ла днвъцътъръ, с'еé
днвъ о стдієре сп'їчітъ de патръ чіп'ї апій дн ла дела шкіль,
п'ятръка съ'ї факъ с'еé даскалі с'еé бісерікані, акът п'я потеітъ
міра днтр'е п'їмікъ, д'їкъ органісъторіи воръ авеа претекстілъ челвъ
mai min'natъ ка съ п'отъ зіче, к'шкъ „ромъні п'я а'ші“ —

Днпітъ че іпстр'к'ївіеа пе каре о ва фі авънді графвлъ паці-
нії съсешті dela Маіест. Са Л'їп'раглъ къ прівіре на органі-
съчкніа, п'я а ешітъ дн п'яблікъ, ашea рошънілоръ din п'ятънілъ
рецескъ лок'їтірі къ сасі п'я ле р'їтъне de дндрептатів алт'чева,
декътъ ашea п'япітіе п'япітъ р'їтънівіе **). Дечі орі п'я
рошъні п'яші воръ потеа da в'їтіріле la б'їніл de аі лоръ, съ ле

*) Ne luamu voia ca la intrebationi generale ce privescu pe mai
multe comune seu tienuturi, se respondem cu prin acestu organu.

**) Sammlung aller vom Jahre 1795 bis zum Jahre 1805 für die
sächsische Nation in Siebenbürgen von allerhöchsten Orten erlassenen
„Regulations-Vorschriften.“ Hermannstadt, bei Theodor
Steinhausen.

